

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben:	Vidéken:
Félévre . . . 8 frt — kr.	Félévre . . . 5 frt — kr.
Negyedévre 1 frt 50 kr.	Negyedévre 2 frt 50 kr.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Főtér Biedermann-palota földszint, az udvarban hátul.

A belügyi költségvetés.

A belügyi költségvetés vitája széles mederben folyik. Nagy kérdések vannak szóban. Olyanok, amikről nem csak lehet, de kell is komolyan beszélni. Hogy az általános vitában a nemzetiségi kérdés dominál, az nemcsak természetes, de helyes is. Nagy ideje, hogy a nemzeti politika nagy feladatai körül tisztázódjanak az eszmék. Legalább a parlament szabjon irányt azokról a követendő eszmékről, melyeknek érvényesülése általános nemzeti és magyar állami érdek szempontjából kívánatos. Legalább a parlamenti tárgyalásokból ismerje meg a nemzet közvéleménye is egyfelől a kérdés nagy jelentőségét, másfelől azokat a mulasztásokat, miket a nemzetiségi politika dolgában elkövettek a régi kormányok.

Egy másik nagy kérdés, mely a vita rendjén fölmerült, a szociálisták. Ezzel eddigelé csak Mezőssy Béla foglalkozott beható részletességgel minapi igazán figyelemre méltó érdekes beszédében. Szinte

csodálatos dolog, hogy a magyar parlament milyen következetesen elzárkózik ettől a kérdéstől. Pedig világos, hogy e kérdés körül csoportosulnak majd a jövő állami feladatok s a politikai előrelátás megkövetelhetné, hogy az állam már most megkezdje erélyes tévékenykedését, mikor a szociálisták áramlata még nem öltötte nálunk azokat a nagy arányokat, melyek azonban előállanak, mert elvégre is a szociálisták áramlatát meg nem állíthatja utjában az, hogy kicsinylik.

E két kérdéshez csatlakozik a többi jelentős belügyi kérdés: a közigazgatás reformja, közegészségügy, közrendészet stb. Mindezekről már eddig is sok szó esett a vita rendjén, de még inkább a részletes tárgyalásnál nyílik a képviselőknek bő alkalom arra, hogy azokkal foglalkozzanak. Kívánatos lenne, hogy immár valami pozitív tudjunk a közigazgatás reformálásainak ügyéről. Széll Kálmán miniszterelnök abban a beszédében, melyben reflektálni fog az összes felszólalásokra, talán megemlékezik arról is, hogy mi hát tulaj-

donképen a kormány végleges álláspontja.

Egyébiránt politikai körökben tisztában vannak azzal, hogy a mostani országgyűlés már nem veszi föl munkaprogramjába a közigazgatási reformot. Ez már a jövő országgyűlés feladatai közé sorozódik.

A színészet ügyéről is előreláthatólag lesznek viták a belügyi költségvetés rendjén. A nemzeti színház és a királyi opera mostani züllött állapotja elég anyagot ad arra, hogy e két intézet valamelyes reformjának ügye körül eszmecserek támadjanak.

A ruthén akció terén felmerült legutóbbi incidensből kifolyólag a galicziai zsidók bevándorlása, illetőleg a bevándorlás megakadályozásának kérdése is szóba kerül.

A belügyi költségvetés tárgyalásának tehát van még elég anyaga, s e tárgyalás előreláthatólag még az egész hetet igénybe veszi.

ORSZÁGGYŰLÉS.

Perczel Dezső elnököl. A Ház minden incidens nélkül tér át a napirendre: a belügyi költségvetés tárgyalás folytatására.

A nátháról.

A kora tavaszi szeles, esős időjárás folytán nagyon sok ember hült meg. A baj tünetei, hogy az illetők rosszul érzik magukat, kedvetlenek, leverték, bágyadtak, a fejük fáj, rossz az emésztésük, borzongás futja végig testüket és derekuk táján szakgató fájdalmakat éreznek, végül pedig már a láz is kitör rajtuk.

Amikor a meghült ember mindezeket a kellemetlen tüneteket érzi magán, rendszerint sokkal betegebbnek tartja magát, mint amilyen valóságos.

Szerencsére azonban ez az állapot nem tart sokáig. Rendszerint csak egy, vagy két napig kinozza, sőt többnyire már az első huszonnégy óra letelte után alább szokott hagyni a lázzal járó kábultság.

A javulás első tünete, hogy a betegek sürün tüszentenek, megszabadulnak a bágyadtságtól, ágyuk megszabadul a nyomástól, a háborzongás megszűnik és a szakgató fájdalmak a derékban csillapulnak. Mindezek folytán természetesen a nyug-

talantó érzés is alább hagy, sőt legtöbbször egészen meg is szűnik, mert a legtöbb ember már tisztában van azzal, hogy nem valami súlyos betegség bántja, hanem csak egyszerű nátha.

Ennek a betegségnek a lényege abban áll, hogy az orr nyákhártyája megduzzad és az abban levő mirigyek a gyulladás folytán egyrészt sok váladékot választanak ki, másrészt pedig nyomást gyakorolván az orr idegeire, ezeket működésükben gátolják. (Innét van az, hogy a náthás ember csak gyengén, vagy éppenséggel nem képes megkülönböztetni a különféle szagokat.) De a hurut rendszerint nem állapodik ám meg az orr nyákhártyájánál, hanem lefelé terjed a garat, a száj, sőt nem ritkán még a gége és tüdő bronchusainak nyákhártyájára is. Innét van azután, hogy a náthás embernek elromlik az izlési képessége, hogy köhög, és ha nem vigyáz magára, még tüdőhurutot is kaphat.

Maga a nátha a fertőző bajok közé tartozik Bacillusok idézik elő. Hogy ez csakugyan így van, azt legjobban bizonyítja

az az általános tapasztalás, hogy a náthát biztosan megkapja az is, aki a náthás embert megcsókolja. De ha az orvosi tudomány tisztában van is a nátha lényegével, mégsem sikerült neki még eddig megnevezni azt a bacillust, amely kizárólag csak a náthát okozza.

A nátha lehet akut és lehet krónikus. Az első formában egy, vagy kétnapi kellemetlen érzésen kívül alig okoz nagyobb bajt, de már a krónikus nátha — bár az sem jár semmiféle nagyobb veszedelemmel — sok kellemetlenséget szerez és ami igazán nagy baj, nagyon nehezen gyógyítható.

Ezért is különös gondot kell arra fordítani, hogy a nátha krónikussá ne váljék. Ennek megakadályozása céljából leghelyesebben jár el a náthás ember, ha abban a pillanatban, mikor a betegség első csirűt magán észreveszi, folyton a szobában marad, olyan szobában, hol a hőmérséklet legalább is tizennyolcz- vagy tizenkilencfokos. Az a sokféle szer, amit az élelmes droguisták és gyógyszerészek, mint meganynyi náthaellenes szert forgalomba hoznak,

Pulszky Ágost a nemzetiségi kérdéssel foglalkozik. Tiltakozik *Mezőssy* ama vádja ellen, hogy az előző kormányok, nemcsak Bánffy, de elődjei is, a nemzetiségi kérdést csak kortespolitikai eszközként kezelték. Mi, a nemzetiségi kerületek képviselői — ugymond — választóink előtt ugyanazt a programot fejtettük ki, mint itten. Mi nem ismerünk nemzetiség és vallás szerint elzárt testületeket, de ismerünk különféle nyelvű magyar állampolgárokat. Ezeknek az állampolgároknak egyéni joga, hogy nyelvüket, szokásaikat megőrizték és ápolják a magánéletben a községi sőt a törvényhozási élet bizonyos vonatkozásaiban. Ápolhatják külön kulturájukat is, de csakis úgy, hogy ez a magyar állameszmével ne ellenkezzék, a magyar állameszmével összhangzásba hozassék. Ezek azok az elvek, melyeket a nemzetiségi kerületek szabadelvű párti képviselői hangoztattak választóik előtt és képviseltek itt a házban (Helyeslés). A magyar állameszme ellen irányuló minden izgatással szemben a legnagyobb eréllyel kell eljárni. Bizik a kormányban, hogy meg van benne a szükséges erély, elszántság és tapintat. De — bár nem tartja szerencsésnek az 1868-ik nemzetiségi törvény személy intézkedéseit — még kevésbé tartaná szerencsésnek ezekhez a törvényekhez hozzányulni, mert ezáltal a nemzetiségi izgatásoknak nyujtanának újabb tápot.

Tisza István által elmondottakat osztja és annak nézeteit vallja. Ismerteti azon okokat, amelyek a közigazgatás jelenlegi formáját megalkották. Az egész adminisztráció kettős uton haladva alakult meg, az autonóm és cenztrális adminisztráció útján. A szakemberek állandó hibája, hogy a saját szakkörükön kívül minden egyébhez érteni akarnak. A bürokrácia a magyar adminisztrációban tultengett. A felelőség tudata nem elég élénk. A fegyelmi eljárást helytelenül tartják megbélyegzőnek, de ennek okát megtalálja abban, hogy a fegyelmi eljárás csak igen korlátoltan ad helyet az önvédlemnek és inkább zaklatás jellegű, mint közérdekű megtorlás. Visszaélésnek nyomát fogjuk találni a legjobb adminisztrációban is, de akkor az ott izolált marad, míg ellenben a rossz adminisztrációban egyik visszaélés a másikat vonja maga után. Széll belügyi politikáját helyesli, vizsgálati rendszert üdvösnek mondja. — A közigazgatás reformja

rendszerint nemcsak hogy nem használ, de a legtöbb esetben inkább árt. Azért is ne tegyen a náthás ember egyebet, mint hogy otthon maradjon meleg, zártlevegőjű szobájában, este pedig igyék egy csésze orosz teát, mely jól megizzasztja.

Ha a nátha lefelé terjed a garatra és a tüdő bronchusaira, az sem nagy baj még. Maradjon akkor is otthonában a beteg, mondjon le a szivarozásról, kerülje a füstös levegőt és óvakodjék az újabb meghűléstől. Használhat egy kis izzasztót — legjobb az orosz tea — igyék *Szelters*-vizet, vagy *Ágnes* vizet, mert mindakettőnek oldó a hatása és rövid idő múlva egészen helyreáll az egészsége.

Ha pedig olyanok a tünetek, hogy tüdőgyuladástól kell tartania, hívasson rögtön orvost. Mert ez a baj már sokkal komolyabb, semhogy pusztán házi kezeléssel elejét lehetne venni az esetleges súlyos következményeknek.

vagy államosítása jónak csak messze jövőben fogna bizonyulni.

Holló Lajossal, hogy a vármegyei reform drága lesz, az a községi reform közvetve és közvetlenül sok jövedelmet biztosít az országnak. A mai autonóm adminisztráció nagy hibája az az általános szünet, hogy egyetlen város sem választja meg egy más város jeles tisztviselőjét.

Mignel német pénzügyminiszterre hivatkozik, ki Németország négy különböző városában volt polgármester. Mert finom, tehetségnek ismerték, vetekedtek őt megnyerni a városok. — Nálunk nincs rá példa, hogy bármely jeles tehetséget megválasszunk más város, mint a melynek szülötte. A tisztviselő fizetésének emeléséről azt mondja, hogy azt égető szükségnek tartja. A tisztviselő helyzetének javulása, javulást jelent az egyéb társadalmi rétegekre is. Szociális hatásában kiszámíthatatlan kárt okoz a tisztviselő helyzetének aránytalansága azzal a munkával, melyet végeznek és azzal az anyagi felelősséggel, amelyet viselni tartoznak. Azért óhajtva várja az ez irányú konkrét javaslatokat. A költségvetést elfogadja.

Őt perc szünet.

Szünet után *Molnár* János beszélt. Azon kezd, hogy a nemzetiségi kérdésben ugyanazon elveket hirdeti most a kormány-párton mindenki, *Pulszky* Gusztávtól egészen a miniszterelnökig mint, a melyeket a néppárt programjában hirdetett. És ezt örömmel konstatálja. Ezután felolvasott egyes vármegyéktől hozzá intézett leveleket, jelentéseket, az iránytalan fuvardíjak tárgyában. A választási cenzus oly bonyolult, hogy a képviselők egy ötödresze sincs e kérdéssel szemben.

Végül a titkos és községenként való választást ajánlja. — A költségvetést nem fogadja el.

Debreczen város közvilágítása.

Debreczen, febr. 20.

Fontosabb és nagyobb jelentőségű kérdés, a közvilágítás ügyének végleges megoldása előtt állunk. A bizottsági előkészítések folyamatban vannak s a jövő hónap során rendkívüli közgyűlésen határoz a törvényhatósági bizottság a pályázatok sora felett.

Ezt megelőzőleg nem csupán a vitában és eszmecserében közelebből érdekelt bizottsági tagok, de a nagyközönség körében is lelkesedéssel kardoskodnak a felette fontos ügyben. Testületek mozognak, szót kérnek az érdekeltek és az eszmecserében világosabb képet nyer a közvilágítás ügy.

A headványok, a pályázatok s a kiegészítő indítványok mind ismereteknek a nagy közönség előtt, mert hiszen azokat nemcsak ismertették, de jó részében teljes egészében le is közölték a számottevő lapok.

A közvilágítás ügyében Debreczen város törvényhatósága által kiküldött nagy bizottság előtt van már az előkészület, az iránytjelző munkálatot végző adhoc bizottság terjedelmes s az ügy minden fázisát felölelő jelentése, a melyet 23-án, délután *Simonffy* Imre kir. tanácsos polgármester elnöke alatt elbírálás alá is veszt.

A várt nagy vita, az érvek harcza mégsem lesz olyan erős, mint eleinte hitték, mert az adhoc bizottság jelentése mellett csoportosulnak mindazok, akiknek joguk van a kérdés vég megoldásánál szavazattal élni. És ez természetes is, mert az adhoc bizott-

ság hosszas és fáradtságos tanulmány után tette meg javaslatát, amely hivatva lesz a közvilágítás kérdését úgy a város, mint a fogyasztó közönség teljes megelegedésére megoldani. Ez az intenció lebegett szemük előtt is, mikor lelkiismeretes javaslatukat megtették.

A javaslat oda culminál, hogy Debreczen városa a szerződést a Részvénytársulat közlekedési és villamos vállalatok számára, valamint a Ganz és társa céggel együtt kösse meg, mert a másik, látszólag kedvező ajánlattal szemben csak e kettős cégnek van garancia arra, hogy a közvilágítás szakszerű vezetés alá kerül, hogy a gázgyár telepe minden akadály nélkül átvehető s ez által a régi szerződési jogok minden nehézség nélkül kielégítést nyernek. Sőt azáltal, hogy a világítás ellátása a Ganz és Társa országokra hires cég közremunkálkodása mellett történik, elesik az esetleg veszélyes kísérletezés az eddig ki nem próbált és téren nem ismert tényezővel.

A javaslat mindenekelőtt foglalkozik a házi kezelés kérdéssel és az összes bizottsági tagok ama egybehangzó véleményét mondja ki, hogy a házi kezelés a fogyasztó közönség jól felfogott érdekében nem javasolható. Nem pedig annál kevésbé, mert más városokban, különösen a Pozsonyban szerzett tapasztalatok szerint az ajánlatok egységárait alapul véve, a város felesleges megterhelésével járna s a házi kezelést csupán akkor lehetne jövedelmezővé tenni, ha a magánfogyasztás árai a haszonbiztosításához szükséges arányban felemeltetnének. Már pedig a közvilágítás ügyének eldöntésénél elsősorban a magánfogyasztók érdekeit kell megvédelmezni.

Az is kétségtelen, hogy egy szerződéskötésnél sokkal inkább kötelezhető a vállalkozó olyan hatalmas erkölcsi testülettel szemben, mint Debreczen városa a magánfogyasztókra hasznos és előnyös tételek szigorú betartására, mint kötelezhető volna maga a város. De a fogyasztó közönség érdekei és panasza is mindenkor könnyebben kielégíthetők magánvállalati, mint házi kezelés mellett.

A bizottság tehát egyhangúlag mellette a házi kezelést és a világítás ellátásának helyi részvénytársasági formában a város ellenőrzése mellett való kiadását tartja a városra és közönségére nézve egyaránt üdvösnek, kedvezőnek, célravezetőnek. Ezért találta meg a garanciát a fent kitüntetett társas cég ajánlatában s ezért is fogadta el. Jólehet itt egynemely egységár a másik ajánlat felett látszólag magasabbnak latszik, mégis feltételeiben oly rendkívüli előnyöket nyújt úgy magának a városnak, az iparosoknak, a közintézeteknek, mint egyáltalában a nagyfogyasztó közönségnek, hogy csupán ez és így tekinthető a közvilágítási kérdés legszerencsésebb megoldásának.

Erős a reménye, hogy a nagybizottság, mely pár nap múlva, már e hó 23-án délután megkezdí üléseit, erre az álláspontra helyezkedik, sőt ahogy az előjelek mutatják s a bizottsági tagok kifejezett véleményéből a konzekvencia levonható, a

többség itt is az ad hoc bizottság gondosan kidolgozott javaslatát egészében magáévá teszi és ezzel ezen régen huzódó ügy közmegnyugvásra végre a végleges megvalósulás stádiumába fog lépni.

Paz.

POLITIKAI HIREK.

Az országgyűlési szabadelvű párt báró Podmaniczky Frigyes elnöke alatt értekezletet tartott és vita nélkül elfogadták a kereskedelmi tárca 1900. évi költségvetési előirányzatát.

A fiúmei kormányzó Budapesten. Gróf Szapáry László fiúmei kormányzó székelyről Budapestre érkezett. A kormányzó két napig marad a fővárosban. Itt időzése a fiúmei ügygyel áll kapcsolatban.

TÁRSAS ÉLET.

Diva-láz.

— A színházi lelkesedés netovábbja. —

Renard Máriát a bécsi udvari opera énekesnőjét, ki tegnap bucsuzott el, a bécsiek 150-szer tapsolták ki az előadás alatt. Az előadás végén háromnegyed óra hosszat tapsoltak, ujjongtak és virágokat nyújtottak a művésznőnek.

Hallatlan ünneplés.

1903. jun. 2.

Tegnap bucsuzott el a debreczeni közönségtől Búr Klára, a ki tudvalevőleg herczeg X-hez megy nőül. Soha még ilyen ünnepeltetésben nem volt része egy művésznőnek sem. Negyedfélvvel ezelőtt Renard Máriát százötvenszer tapsolta ki a bécsi közönség. Tegnap Búr Klárát az első felvonás után kétszázszor, a második felvonás után négyszázszor, az utolsó felvonás után pedig egyszer tapsolta ki az ujjongó közönség.

De, hogy félre ne értsenek, sietek hozzátenni, hogy ez az egyszeri taps tiz óra hosszat tartott. Búr Klára lelérdépet a szinpadra, melyen 12 waggonra való virág volt és tiz óra hosszat hajlongott, könyeit törölte, beszélni akart, zokogott — míg végre ma délelőtti 8 órakor a vassüggöny a rettenetes taps hatása alatt nagy robajjal legördült, a mitől a publikum ijedt meg és tapsot, papot elfeledve rohant a kijáratok felé.

Elkopott művésznő.

2003. jan. 1.

Lengyelvi Berenkei Klotild művésznő tragikus sorsra jutott. A bajsai arénában adta utoljára Rippet. A művésznő oly kiválóan töltötte be szerepét, hogy 2318-szor tapsolták ki.

A taps egyfolytában 3 napig tartott. Ugy, hogy a művésznőnek mind a két lába teljesen elkopott. Mint értesülünk, a művésznő jogi tanácsosa 2 láb és járulékaik erejéig kártérítési pert indított Bajsa község, mint színházba járó közönség ellen.

Az esetről szindarabot rendeltek meg a Vigszínház részére, melyet egy előkelő, de lábatlan zenész fog megzenésíteni.

B. u. h.

VEGYES.

A király és a magyar ipar. Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter a legutóbbi kihallgatáson Ő felsége érdeklődő kérdésére megragadta az alkalmat, hogy a magyar ipar fellendülése érdekében megindított állami és társadalmi akcióra vonatkozólag részletes előterjesztést tegyen. A király meleg érdeklődéssel hallgatta az előterjesztést és biztositotta a minisztert, hogy teljes rokonszenvvel kíséri a mozgalmat.

Elfogott betörő. Szeged kereskedőit már napok óta tartotta izgalomban egy betörő, a ki sorra kirabolta az üzleteket. Tegnap éjjel végül rajta vesztett. Egy bicikli kereskedésben próbált szerencsét, de az arra járó éjjeli őr figyelmes lett a gyanus zajra és többedmagával behatolt az üzletbe. A holtra rémült betörő kezes lett, mint a bárány. Bevallása szerint Márki Antal szegedi születésű, 37 éves napszámos családos ember és három kis gyermeke van.

Kétfejű borjú. Sopronból írják lapunknak: Milanovics Mátyás szabad-barándi földmives egyik négy éves tehene e napokban csodaborjut hozott a világra. A szép, teljesen kifejlődött 38 kilós borjunak két feje, négy lába, két szive, két tüdeje és két farka van. A csodaállat csak félórát élt. Milanovics most rendőri engedéllyel nyilvánosan mutogatja Sopronban.

Hegedüs Sándor és a kereskedelmi miniszter. A magyar protestáns irodalmi társaságnak ma Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter elnöklésével tartott választmányi ülésen valaki azt az indítványt tette, nem lehetne-e a közgyűlési tagok számára biztosított kedvezményes vasuti jegyeket a választmány tagjaira is kiterjeszteni.

Az indítványra Hegedüs Sándor az ő kedélyes humorával mindjárt meg is adta a választ:

— Hát kérem, majd beszélni fogok a „kereskedelmi miniszter“-rel!

Az elnök megjegyzése nagy derűtséget keltett.

* **Mérgezéssel vádolt orvosnövendék.** Lembergől jelenti tudósítónk, hogy ott tegnap reggel mérgezés gyanúja miatt elfogták Kaszuba Ferencz orvosnövendéket. Pár nap előtt ugyanis Major János vasuti tisztviselő hosszantartó belső betegség után meghalt. A temetés után egy vállalkozó elvált felesége, kinek ezelőtt viszonya volt Kaszubával, feljelentette a rendőrségnél, hogy az orvosnövendék pusztította el a beteget, mert neki és Major Jánosnénak utjában volt. Terhelő gyanuokok alapján a rendőrség letartóztatta Kaszubát, Major János holttestét pedig exhumálták.

Miksa császár gyilkosa.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Egy kis nemezis ért utól megint valakit, a ki büntetésre méltó volt. Kétszeresen érdekes ez az eset azért, hogy a nemezis szerepét egy szép, nemeslelkű, szenvedélyes asszony vette át. Az eset, a melynél pikánsabbat és érdekesebbet napi krónika alig ismer. Washingtonban történt, hőse pedig Hengelmüller László, osztrák-magyar nagykövet felesége.

Mac Kinleynél nemrég diplomáciai ebéd volt, a hol, mint európai udvari ebédeken, a vendégeket rang szerint helyezték el. A legfelsőbb helyet természetesen a házigazda és neje foglalták el. Utánok következtek a nagykövetek és követek. A nagykövetek és követek mellett az illetők nejei ültek. Miután a diplomaták közt sok garcon van, sokszor megesik, hogy a hölgyek korábban kerülnek asztalhoz, mint a férjek.

Az említett ebéden Mac Kinley az angol nagykövet nejét, lady Pauncefote-t vezette asztalhoz, az angol nagykövet pedig Mac Kinleynét. Az olasz nagykövet asztal-szomszédja az orosz nagykövet leánya volt. A német nagykövet báró Holléken, az olasz nagy követ nejét vezette. A francia nagykövet távol volt. Az orosz nagykövet szomszédja az asztalnál Alpiáz, mexikói követ neje volt. S így következett sorban Hengelmüller Lászlóné, a ki a mexikói követ mellé került.

Most azonban olyas valami történt, a mi a jelenvoltakra villámcsapás gyanánt hatott. Hengelmüllerné ugyanis kijelentette, hogy e férfival nem megy az asztalhoz, mert ő volt az, a ki annak idejében, mint mexikói államügyész a szerencsétlen Miksa császárt elítéltette és Queretáro mellett agyonlövötte. A szenzációt el lehet képzelni, a mely e kijelentés után támadt. De az urhölgy a szituáció magaslatán állott. Magához kérette Hay külügyminisztert és kijelentette, hogy inkább azonnal kocsiába ül és haza hajt, semhogy Alpiáz mellett foglaljon helyet. A külügyminiszter e határozott kijelentéssel szemben semmit sem tehetett. A külügyminiszter érintkezésbe lépett a szertartásmesterrel s ez az ügyet úgy rendezte, hogy Hengelmüllernét a svéd konzul vezette asztalhoz. Elképzelhető, hogy Alpiáz nagyon rosszul érezte magát az ebéd alatt. Ebből állt az a nemezis, a mely Miksa császár gyilkosát utólérte és a mely most nemcsak Észak-Amerikában, de Európa összes udvaraiban beszéd tárgya lett.

SZÍNHÁZ.

Perényi Margit szerződötése.

Perényi Margit, szintársulatunk kiváló subrett primadonnája, mint értesülünk, tegnap délelőtt aláírta Komjáthy János igazgatónál a szerződést, mely őt egy évre ismét a debreczeni színházhoz köti. Őszinte örömmel hozzuk ezt olvasóink tudomására, mert meg vagyunk győződve, hogy a kisasszony fényes tehetsége, kedvessége megnyerte a debreczeni közönséget.

Műsor: *Kedden*, febr. 20. bérlet 119. sz. „B” *Küzdelem a létért*. Színmű 5 felvonásban

Szerdán, febr. 21. bérlet 120. sz. „C” *Az állatszeldítő nő*. Vigj. 3 felv.

Csütörtökön, febr. 22. bérlet 121. sz. „A” *Brankovics György*. Szomorú játék 5 felvonásban.

Pénteken, febr. 23. bérlet 123. sz. „B” *ujdonságul először Ninon*. Opera 2 felvonásban. Tury Zoltán Susanne dramolettje nyomán írta: Abrányi Emil Zenéjét szerzette: Sztojanovits Jenő. Ezt megelőzi, mint ujdonság: *A királyné apródja*. Vigj. 1 felv. Irták: Heltay Jenő és Makai Emil.

Szombaton, febr. 24. bérlet 123. szám „C” *másodsor ugyanaz*.

Vasárnap, febr. 25. két előadás. Délután 3 óraker félhelyárral: *A kis lord*. Énekes vigjáték 3 felv. Este 7 és fél óraker bérletszűnetben a *Virágcsata*. Operett 3 felvonásban.

Gabonaboykott.

— Távirati tudósítás. —

Még élénk emlékezetben vannak azok a gabona-uzsora-perek, melyek a múlt évben oly sok port vertek fel. A földmivelési miniszternek a gabona-elővételekre vonatkozó rendeletei, valamint némely bíróságok felfogása, amit gabona-elővételi pereknél tanúsított, teljesen lehetlenné tette a gabona-elővételeket.

A budapesti kereskedelmi s iparkamara november 22-án tartott üléséből kifolyólag feliratilag fordult a kormányhoz, hogy a gabona-elővételi üzletet tegye ismét lehetővé, minthogy ez nem annyira a kereskedőknek, mint inkább a gazdák érdekében történik, kik nem rendelkeznek a kellő forgótőkével, hogy földjeiket ily előlegek nélkül művelhessék. A gabonakereskedők azonban nem kapták meg a kellő támogatást, sőt egyes vidékeken felhasználva az áramlatot, melyet bizonyos agrárkörök szítanak és támaszkodva némely bíróságnak felfogására, valóságos sportot — hogy ne mondjuk — üzletet csinálnak abból, hogy minduntalan feljelentéseket tesznek azon kereskedők ellen gabona-uzsora miatt, kiktől előbb előleget vettek gabonájukra.

E tarthatatlan helyzet következtében a nevesebb fővárosi gabonakereskedők értekezletet tartottak, melyen alaposan megvitaták a dolgot és végül abban állapodtak meg, hogy azokról a vidékekről, ahol ezeket az úgynevezett gabona-uzsora-pereket iparszerűleg üzik, semmi áron nem vesznek gabonát. Ez a gabonaboykott főleg Bács- és Torontálmegyék számos községe és kerülete el-

len irányul, mely községeket és járásokat a boykottra vonatkozó megállapodásban taxative fel is sorolnak.

A gabonakereskedők ezt a megállapodást magukra nézve egyenként kötelezőnek ismerték el és egyuttal azt is elhatározták, hogy minden ujabban felmerülő esetet körlevélben tudatják az összes aláírókkal, hogy a boykot-lista mindenkor kiegészíthető és teljes legyen.

UJDONSÁGOK.

* A vasutasok és Debreczen.

A főváros ismert leiratát tegnap tárgyalta a város jog- és pénzügyi bizottsága és pártolja javaslatát, mert a jogegyenlőség és közteher viselés elvénél fogva nem tartja helyesnek nemcsak azt, hogy a vasutasok, de sőt azt sem, hogy az állami tisztviselők is ilyen kiváltságokban részesüljenek.

* **A vasárnapi munkaszünetet** tegnap ismét sok külvárosi kereskedő szegte meg. Tízet is feljelentettek a rendőrök. A törvényszegő fűszereket szigorúan meg fogják büntetni.

* Gaszner Károly kitüntetése.

Gaszner Károlyt, a debreczeni kereskedő világ nesztorát, az osztrák-magyar bank debreczeni fiókintézetének censorát magas kitüntetés érte. Ő felsége a király, a koronás aranyéremkeresztel tüntette ki. A kitüntetés hírért a mai hivatalos közlöny hozta meg.

* **Halálozás.** Weidner Károly f. hó 18 án reggeli 8 óraker életének 31-ik, boldog házasságának 7-ik évében hosszas, súlyos szenvedés és a haldokló szentségek ájtatos felvétele után meghalt. Temetése e hó 20-án d. u. 4 óraker lesz a róm kath. egyház szertartása szerint a József kir. herceg-utca 67. számú háztól a Szent Anna temetőbe. Az engesztelő szent mise áldozat pedig f. hó 21-én d. e. 9 óraker fog az egek urának bemutatni.

* Jutalom az adókivetőknek.

Debreczen város jog- és pénzügyi bizottsága tegnap délután Vecsey Imre tb. főjegyző elnöklete alatt ülést tartott a városházán. A bizottsági ülés határozatából kifolyólag javasolni fogják a tanácsnak, hogy az adó-kivetőket terhes munkájuk lelkiismeretes teljesítéséért az 1900. évre száz-száz korona jutalomban részesítse.

* **A magyar szabadságharcz egyik hőselelkű nőalakja.** Tegnap halt meg Budapestén özvegy Szentmiklóssy Józsefné, született Remenyik Karolin. Az elhunyt matróna a negyvennyolcadiki szabadságharczban előkelő szerepet játszott s neve különösen akkor lett ünneplétté az egész országban, mikor Haynau elfogatta és börtönbe vetette a gömörmegyei nemeseket. A gömöri asszonyok mind elmenekültek Haynau

kegyetlenkedései elől, csak a most elhunyt Szentmiklóssyné ment hozzá és kihallgatást kért a hatalmas generálistól. Bébocsátották Haynauhoz, a ki durva, pöffeszkedő hangon kérdezte tőle, hogy mit akar? Szentmiklóssyné ugyancsak határozott hangon megmondta: *eljötem megkérdezni, hogy miért fogatta el az ur az uramat?* Haynaut meglepte az asszony merész fellépése és elutasító mozdulattal kijelentette, hogy semmi köze hozzá. Szentmiklóssyné még erélyesebben lépett fel és követelte az urának azonnal való szabadon bocsátását. *„Az uram a mit tett, a hazáért tette, nem pedig zsoldért, vagy kitüntetésért”* — mondta Haynaunak Szentmiklóssyné. Az osztrák tábornok figyelmeztette az előtte álló asszonyt, hogy beszéljen vele illedelmesen, mert máskülönben pórul jár. *Pórul jár majd az ur, ha az uramat azonnal ki nem ereszti*, csördített rá Szentmiklóssyné. A kegyetlen tábornokot meglepte a magyar asszony bátorsága, annyira imponált neki az akkor országszerte ünnepezt szép asszony, hogy férjét Szentmiklóssy Józsefet, Gömör vármegye egyik legkedveltebb alakját, azonnal szabadon bocsátotta. Az elhunyt kezét leánykorában megkérte Tompa Mihály is, *azonban kosarat kapott*. A szabadságharcz után Szentmiklóssyné közeli összeköttetésben maradt Damjanichnéval és azonkívül 1848. óta mindenütt ott volt, a hol a magyar szabadságról és Kossuth Lajos hős tetteiről hallhatott valamit.

* A kereskedelmi és iparkamara palotája.

— A debreczeni kereskedelmi és iparkamara házépítő bizottsága tegnap délután hosszantartó gyűlést tartott a kamara helyiségében. A bizottsági ülésen elfogadták a Tóth István építész által készített terveket és költségvetést, amely szerint a palota *százhatvanöt ezer forintba kerül*. A terv igen kedvező fogadtatásra talált; a palota kolosszális két emeletes épület lesz. A terveket és költségvetést jóváhagyásra a kereskedelemügyi miniszterhez küldik fel, ahonnan még e hó végére várják vissza. Akkor az építkezési munkálatokra is kiírják a pályázatot úgy, hogy az építkezés már a jövő hó folyamán megkezdhető legyen.

* **Egy szép asszony arczképe.** Rendkívül érdekes ügyben tett tegnap a szegedi rendőrségen panaszt egy szép uri asszony. A kissé pikáns panaszolkodónak eredeti előzménye van. F. Lajos kereskedő fehérneműs boltot nyitott és boltját „A menyecske” czimezte föl. Hogy plakátjai képes ábrázattal is feltűnőek legyenek, egy sugár, szép szegedi menyecskét pingáltatott a plakátra. Ez eddig ártatlan dolog lett volna, ám, a plakáton országvilágnak mutogatott bolti védszenti menyecskét egy szegedi uri asszonyról mintázták meg, azaz hogy annak egy fiatalkori szép fényképét nagyobbított alakban a plakátokra. Az uri asszony megütközve látta a saját arczképét a fehérneműs bolt hirdető papírjain s mert ezt kényes állapotnak találta, tegnap a

rendőrségről ment, hogy jogorvoslást szerzesen a kellemetlen reprodukciók tekintetében. A rendőrségről a törvényszékhez utasították az urhölgyet, aki ott az 1884. évi XVI. t.-cz. 72. §-a alapján a szerzői jog bitorlása miatt fog elégtételt kapni.

* Az új vassátrak kiadása.

Megirtuk már lapunkban, hogy a gróf Dégenfeld-téri új vassátrak elkészültek. A városi tanács most a rendőrség iparügyosztálya által intézkedik a sátrak bérbeadását illetőleg. A sátrakat az veheti bérbe, aki a bér negyedévi részét előre lefizeti s a különféle felvilágosítással különben a tanács által megbízott rendőrségi iparügyosztály szolgál, ahol a bérbeadás összes feltételei megtudhatók.

* A közönség figyelmébe. A posta- és távirat-igazgatóság a következő figyelmeztetést intézi a közönséghez:

Még mindig igen sűrűn adnak fel olyan postai levelezéseket, melyek a január 1-ével hatályon kívül helyezett régi díjszabás szerint vannak bérmentesítve és melyek után a postahivatalok pótdíjat kivetni és a címzettéktől behajtani kénytelenek, a mi számos esetben felszólalásra ad okot. A levelező közönség ilyen kellemetlenségektől megkímélheti magát, ha az új díjszabáshoz alkalmazkodik és ennek különösen a következő, az előbbi tarifától eltérő tételét figyelembe veszi.

1. A külföldre szóló közönséges levelek bérmentesítésének díja 15 grammként nem mint eddig volt 10 kr. = 20 fillér, hanem 25 fillér. Kiveendők a Németországba, Szerbiába, Montenegróba, Boszniába, Herzegovinába és Ausztriába szóló levelek, melyek továbbra is az előbbi tarifának megfelelő módon 10 fillérrel díjazandók. 2. A nyílt levelező-lapok díja, ha Ausztriába, Németországba, Boszniába vagy Herzegovinába, Szerbiába vagy Montenegróba szólnak, nem mint eddig volt 2 kr. = 4 fillér, hanem 5 fillér. A többi külföldi államokba szóló levelező-lapok díja 10 fillér. — 3. Az ajánlási díj, a helyben szóló ajánlott küldemények kivételével, nem mint eddig volt 10 kr. = 20 fillér, hanem 25 fillér.

* Egy virág letört. Herczegh Jánost, az ispotályi iskola tanítóját és családját fájdalmas vesztés érte. Szép leánya, a 19 éves Szeréna hirtelen meghalt. Tegnap még semmi baja sem volt s reggelre szívszélhűdés következtében örök álmra hunyta szemeit. Temetése szerdán d. u. két órakor lesz az ispotályi leányiskola tanítói lakásáról és rövid ima után a Kossuth-utcai sirkertben helyezik örök nyugalomra.

* A beteg milliomos. Még néhány évvel ezelőtt óriási hatalom volt; a társaság akkor volt virágjában. Milliók felett rendelkeztek és azt hitték, hogy az áldásnak soha sem lesz vége, azt hitték, hogy tul fogják szárnyalni Rothschildékat. Nem úgy lett. Az egyik cégfőnököt meggyilkolták és azóta az üzlet is mindjobban hanyatlott, végül megingott, úgy, hogy a ban-

koknak kellett, — persze borsos áron, — mentőknek közbelépniök. Földben pihen az egyik cégfőnök, a cég maga is megszűnt már és most arról értesülünk, hogy a másik cégfőnök beteg, nagyon beteg. Igaz, hogy a vagyon romjai is még több millió forintot tesznek, de az öreg urat az a tény, hogy ő neki most már csak olvasott milliói vannak, nagyon megbántotta; a bántalom alatt a gögös pénzarisztokrata idegei meglazultak és megbénultak és most gyengék, nagyon gyengék... Családja gondosan őrzi és ápolja; meg akarja menteni attól a veszedelemtől, hogy életének hátralevő napjait gyógyintézetben töltsse... Sic transit gloria mundi!...

* Esküvő a fán. Kentucky állam Louisville városában különös ötlete támadt nemrég egy fiatal párnak. Elhatározták, hogy az örömapa kertjének terebélyes fügefáján rebegnek örök hűséget egymásnak. A násznap, a muzikusok és a környék kandi népe korán reggel a fa körül csoportosult, a pap pedig a fa elé helyezett esztrádon végezte az esketési ceremóniát. A vőlegény és menyasszony pedig a fatörzsén lovagolva harsogták el a boldogító igent. Ez idilli jelenetből azonban a násznap mit sem látott, mert a boldog mátkapárt eltakarták a fügefafa levelek.

* Elveszett czirnos sárgás nőtény, alacsony, vékony farku agár. Neve: *Csörgő*. Aki a csapó-utcai kapitánysághoz vagy a város istállójához beviszi, 4 koronát kap.

TÁVIRATOK.

Az aradi közjegyzőség.

Budapest, febr. 19. Ma a képviselőház folyosóján erősen pertraktáltak az aradi közjegyzőség ügyét. Egyik lap tudniillik a közelben azt írta, hogy az aradi magyarok között nagy a forrongás, mert Aradon a második közjegyzőséget is románnal szándékozik a kormány betölteni. Mert Beles János képviselő román. Ezért ma az igazságügyminiszter hosszan értekezett az aradmegyei képviselőkkel, a kik kijelentették, hogy az aradiak nem kishitűek és forrongásról szó sincs, mert Beles mindenütt nagy közkedveltségnek örvend. Sőt az aradi képviselők tudatták a miniszterelnökkel is, hogy igenis a románok forrongásának akkor, ha Belest csak azért nem neveznék ki, mert román. *Polonyi Géza* erre egyik vitatkozó csoportnak azt mondotta:

— Csak merészelje a kormány kinevezni Belest, lemegyünk népgyűlésezni.

A király.

Budapest, február 19. Ő felsége ma reggel 7 órakor Gödöllőről visszajött a budai várakba és nyomban visszaérkezése után a Zsigmond-kápolnában csendes misét hallgatott, melyen Kanter Károly, udvari plébános fungált. Mire után a király visszavonult magánlakásába; tíz órakor általános kihallgatásokat adott és délután Széll Kálmán miniszter-

elnököt, majd az itt időző fumei kormányzót is fogadta. A király szerdán délután ismét Gödöllőre megy vadászni.

Orvosok a királynál.

Budapest, febr. 19. Kéthly tanár vezetése alatt ma délelőtt az orvosok báljának bizottsága Major Ferencz orsz. képviselő, Elischer, Lichtenberg és Nekám tanár tisztelettel Ő felségénél, hogy meghívja őt, az e hó 24-én tartandó bálra. Ő felsége megígérte megjelenését és a létesítendő „Orvos özvegyek és árvák nyugdíj és segélyalapja”-ért melegen üdvözölte az orvos együletet.

Érdekes kommuniké.

Budapest, febr. 19. Bud. Tudósító úgy látszik a legilletékesebb helyről jelenti: A fumei ügy fejleményei iránt az érdeklődés igen nagy és biznak Fiumében abban, hogy az előző kormány alatti eljárásból keletkezett bonyodalmak úgy az állami tekinteteknek, mint Fiume érdekeinek megfelelő kibontakozásban fognak végződni.

„Biztos ur, agyonszurtam magam!”

Budapest, február 19. A Muzem-köruton, a Kossuth Lajos-utca táján, tegnap este 6 óra felé nagy riadalmat okozott egy 17—18 éves fiatal ember, aki hirtelen nagy konyhakést rántott elő a zsebéből, feltépte a ruháját és aztán mellbe szurta magát. Erős sugárban szökken ki a vére és a szörnyű látvány nagy néptömeget csődített össze. A fiatal ember súlyos sebével egy jókora darabon vonszolta el magát. Egyenest oda ment az 1342. számú rendőrhöz és azt mondta neki:

— Biztos ur, vigyen kérem a kórházba, mert agyonszurtam magam!

Azzal a vértől borított ember összeroskadt. Néhány ember bevitte egy ház kapuja alá. Nemsokára ott voltak a mentők, akik a sebesültet a Rókus-kórházba szállították. Az életunt kiléte nem volt megállapítható, mert a fiatal ember tegnap óta eszméletlenül fekszik a kórházban. Sebe igen súlyos. Tették oka nyilván a nyomor, mert a szerencsétlen fiatal ember zsebeiben egy árva fityinget se találtak.

Leégett orfeum.

Budapest, február 19. Párisból jelentik, hogy ott ma éjjel a Trianou nevű orfeum leégett. Az orfeumban valamiféle gyorsan öltöző olasz művész vendégszerepelt, kinek 75,000 frank értékű ruhatára elégett. — Az összes kár több 100,000 franknál. Emberéletben nem esett kár.

Az angolok újabb sikerei.

London, február 18. A Reuter-ügynökségnek Roberts lord táborában lévő tudósítója leírja Jakobsdal el-

foglalását és azt mondja, hogy a városban a legnagyobb rend uralkodik és őrzőerők czirkálnak. A katonák még egy almát se szakítottak le a fákról. A város lakosait az angol katonáknak ez a magaviselete nagyon meglepte, mert mindig azt mondták nekik, hogy az angolok az elfoglalt városokat kifosztják. Most barátokként üdvözlik az angolokat. Beszélgetésükből kitűnik, hogy az oranjei burok már belefáradtak a háborúba. A tudósító azt jelenti továbbá, hogy Jakobsdalban nagy német kórház van, amely különösen tisztaságával tűnik ki. Az orvosok mind a két fél sebesültjeivel egyaránt humanusan bánnak. Mikor Kelly-Kenny tábornok Cronje kocsijait elfoglalta, egy német ambulanciát is elfogott.

London, február 19. A Reuter-ügynökségnek jelentik Chieveleyből 18-iki kelettel: Dundonald lovassága tűzország és gyalogság támogatásával bevette a Huszár-hegyet, mialatt a Thorncroft-lovasok megakadályozták az ellenséget abban, hogy az angolokat megelőzze. Időközben Lytton tábornok dandára megkerülte a burok jobbszárnyát, mialatt Warren megtámadta az ellenség balszárnyát. A burok a Hlanwane-hegyen erősen elvannak sánczolva. Az angol tarackok lehetetlenné teszik hogy a burok segítő csapatokat hozzanak oda. Az angol gyalogság a Huszár-hegyen sánczolta el magát, amely nagyon fontos stratégiai pont. Az ellenség egy ágyúval működött, amelyet később visszavont a Tugelán át. A Reuter-ügynökségnek egy újabb távirata folytatólag a következőket jelenti Chieveleyből ugyancsak tegnapi kelettel: Csütörtökön a hadműveletek az ellenséges sánczok bombázására szoritkoztak. Az angolok a tűzország oldalán elnyomultak a Huszár-hegyről és egy Red-Belt nevű alacsony domblánczon helyezkedtek el. Pénteken az ellenség több gránátot röpített a Huszár-hegyre, hol Buller főhadiszállása van. Buller kíséretéből két ember megsebesült. A tűzország harcra egész nap folyt. Este az angolok kényszerítették a burokat, hogy egy tanyán keresztül visszavonuljanak. Időközben Lytton csapatai a jobbszárny végén fölfelé nyomultak a hegyeknek. Az angol tűzország szakadatlanul lövöldözött a Monte Christóra lidit-gránátokkal, amelyek nagy pusztítást vittek véghez. Délután az ellenség nehéz ágyúja elhallgatott. Valószínűleg átvitték a Tugelán. Pénteken éjjel az angol csapatok néhány száz yardot mentek a hegyekre.

London, február 19. Ladysmithből jelentik a Reuter-ügynökségnek 17-iki kelettel, hogy French tábornok győzelme és Kimberley felszabadítása ott nagy örömet keltett. A helyőrség na-

gyon jó kedvben van és minden akcióra kész. A burok a legutóbbi napokban nagy tevékenységet fejtettek ki.

Brüsszel, febr. 19. Erősen hiszik, hogy Cronje taktikája Robertsel szemben fényes. Legközelebb bizonyosul, hogy oly helyzeteket teremtett, hogy Roberts képtelen lesz vele megütközni.

London, febr. 19. Esti lapok jelentik, hogy Kelly-Kenny még mindig szorongatja a burokat. További zsákmányokat ejtettek, összesen 150 kocsit vettek el a buroktól.

VIDÉK.

Szabolcsmegeye kívánságai. Szabolcs vármegyei küldöttség tisztelgett tegnap délután báró Feilitzsch Berthold főispán vezetése mellett Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszternél, hogy az utügy rendezésére, a nyiregyháza—vásárosnaményi vasút támogatására és a telefon-hálózat létesítésére kikerje a miniszter pártfogását. A miniszter válaszában hangsúlyozta, hogy tekintve némely utszakasznak államivá tételétől, az utügy rendezésére irányuló törekvésekkel teljesen egyetért. A vasut-ügy stádiumát jól ismeri s szíven viseli annak sorsát. A megyei telefont illetőleg megjegyezte, hogy azt lehetőleg ne kölcsön vett pénzből létesítsék. A miniszter válasza megnyugtató hatást keltett a küldöttségben.

Öngyilkossági kísérlet a börtönben. — H.-Böszörményből írják: Hétfőn d. e. a rendőrök egy részeg állapotban lévő csavargót találtak a Kossuth-téren; azonnal bevitték a városházához, ahol ráismertek személyében Matolcsi István 35 éves közműves segédre, aki Derzsre (Szathmármege) mátészalkai járásba való s már csavargás miatt kevés idővel ezelőtt Böszörményből kitolonczolták. De úgy látszik, ismétl a vissza sőt buvában le is itta magát. Matolcsinak elhalt a felesége, itthon gyermekei vannak, de ott hagyta őket s Fehértón és Debreczenben jött, innen Dorogra igyekezett — mindenütt gyalog — de ott lerészegedett, s a főtéren nyomta el az álom. Bevitték a börtönben, a hol mikor magához tért fel akarta magát akasztani, de ugyanakkor más is volt ott s ez hirt adott s megakadályozták abban, hogy felakassza magát. — Az öngyilkossági kísérlettel ezután sem hagyott fel. A zsebébe hordot valami méregitalt: ezt megitta, mire eszméletlenül rogyott össze. Ezt a tettét is hamar észrevették s gyorsan előhívott dr. Kertész József orvos azonnal elmeszereket adott be úgy, hogy egy nap mulva semmi baja sem lett az öngyilkos jelöltnek. Az elzülött rongyos ruhájú embert a napokban tolonczolták illetőségi helyére.

Öngyilkosság. H.-Hadházi írja levelezőnk: E hó 11-ike éjjelén, 11 és 12 óra közt öngyilkosság történt Hadházon. Főrizs József 45 éves, molnár mester családos ember, az udvarban levő görében felakasztotta magát. A nevezett nap éjjelén a rákövetke-

zett szokásos utcai öröködést teljesített s a már jelzett időben családjához ment az óra megnezése ürügye alatt s látván, hogy még nincs 12 óra, öröködésük záró ideje, neje marasztalása daczára is kiment a szobából. Neje éber állapotban lévén, csakhamar utána ment. A holdvilág fényénél csakhamar meglátta férjét a göréba görnyedt állapotban. Mivel Főrizs azon nap italos is volt, azt hitte az asszony, hogy alszik. A lakójukat hívta tehát, hogy férjét vigyék a szobába — a midőn rémülteu vették észre a nyakán levő kötelet s hogy Főrizsban már nincs életjelenség. A családnak sirás-rivására s jajveszékülésére a közelbenlevő szomszédok felriadtak s siettek a szerencsétlenség színhelyére s sajnálta mindenki a jó magaviselő embert. Igaz, hogy Bachusnak olykor áldozott, lehet, hogy ez is okozta lelki egyensúlya elvesztését. Családjá nagy lelki fájdalommal küzd. Temetése nagy részvét mellett ment végbe.

MULATTATÓ.

Szempon.

— Szép város az a Debreczen?
— Hogyne! Van ott egy nagybátyám, aki után 100,000 koronát öröklök.

Henczegés.

— Hadnagy ur, sétál?
— Igen, lakásomon kolosszális meleg van. Szerelmes levelekkel fűtöttem be.

Élelmes fiatal ember.

— Nagyságos asszonyom, én ezennel megkérem a leánya kezét.
— De hova gondol Susinka ur, hiszen az én leányom még csak nyolcz éves.
— Sebaj, majd várni fogok; addig pedig, mint hogy ugy szólván, már családtag leszek, hát mindennap idejárom ebédelni.

A mai koncertek.

— Nos, Gyuri bácsi, meg volt elégedve a tegnapi koncerttel?
— Oh, rendkívül.
— No és hogy volt, mint volt?
— Nem tartották meg.

HASZNOS TUDNIVALÓK.

Evés, ivás. Az étkezés terén vétkeznek az emberek legtöbbit. Az egyik ember többet eszik, mint kellene, a másik kevesebbet, van a ki rendetlenül eszik, vannak, kik túlságosan szeretik az italt, sokan pedig azt sem tudják, hogyan egyenek, igyanak. Az ételt nagyon forrón, az italt nagyon hidegen kebelezik be, stb. Minden az egészség rovására történik. Legtöbb betegség abból támad, ha olyat eszik az ember, a mit nem tud megemészteni. Ez a legegészségesebb gyomrot is tönkreteheti. Ártalmas minden étel, ha nem rágjuk meg eléggé és általában az olyan ételek, melyeket a gyomornedv nem képes földolgozni. A kemény tojásokat általában nehezen emészthetőnek tartják, pedig hát jól megrágvá, a gyomor a keménytojásokat nagyon könnyen emészti. Nehéz emésztésű ellenben a nyers tojás, melynek fehére a gyomorban összecsomósodik és a gyomornedv behatásának sokáig ellenál. Nagyon rossz szokás az ételeket forrón enni.

A gyomor nyálhártyája nagyon érzékeny és aki egy falatot nagyon is forrón nyel, könnyen elégetheti. Az égés helyén daganat támad, mely életveszélyessé válhatik. Ha az ember egy falatot nagyon forrón tesz a szájába, még mindig okosabb, ha a száját égeti el és azt a pár napi fájdalmat, mit ez okoz, elviseli, mintha a forró ételt lenyeli és a gyomrát égeti el. Még több visszaélés történik az élvezeti szerekkel. — Sok ember nagyon füszeresen eszi az ételt, ami pedig főképen gyermekeknek lehet ártalmas, kik a füszerektől idegesek lesznek. — Aki hosszú időn át sok vagy nagyon erős kávét iszik, szivbajt kaphat. Nők a sok kávézástól sápkórosak lesznek. A dohányzás csak akkor árt, ha a füstöt lenyelik.

C S A R N O K.

Bátoriék Ibolykája.

— Regény. —

(6)

Irta: THAN GYULA.

(Folytatás.)

Bárdiné látva, hogy Erdődi Kálmán mindig szenvedélyesebb szavakkal igyekszik rá hatni s mindig több bátorsággal, sőt vakmerőséggel állja útját, dühösen kiáltotta oda neki:

— Eh, bocsásson... Nem hallgatom!

— Nem bocsátom! kiáltotta épp oly erősen Kálmán, sőt kitérte karjait s átölelve, kebléhez szoritotta a szép asszonyt

— Bocsásson... Segítségért kiáltok!..

— Eh mit félek én a tömegetől?! Hadd lássa, hadd tudja az egész világ, hogy szeretem, imádom. Reszkettem azért a percért, hogy valaha egy szót váltsak még önnel asszonyom. Jó sorsom ma pazarabbul osztotta kegyét s ime a karjamba vezette önt asszonyom. Áldom végzetemet, amely ilyen boldoggá tett. Nem bocsátom, de még nagyobb lelkesedéssel s gyönyörűséggel sugom a fülébe, hogy imádom, szeretem s ha bármilyen küzdelembe kerül is, de felesegemné teszem.

Bárdiné kétségbeesetten védekezett. Teljes erejével szabadulni akart a Kálmán karjaiból s mikor látta, hogy erre képtelen, segítségért kiáltott. Erdődi Kálmán abban a pillanatban elbocsátotta. Azt hitte, hogy

szavainak hatása alatt erre mégsem lesz bátorsága. Csalódott... Vakmerőségének egy pillanat alatt tudatára ébredt...

— Jól van asszonyom! Ma kiszabadult ölelő karjaimból, de esküszöm, hogy mégis az enyém lesz.

Bárdiné gyorsan távozni akart, de ebben a pillanatban férje lépett be. Öröm sikoltással, boldogan rohant a karjaiba.

(Folyt. köv.)

A radványi tündér.

Irta: THAN GYULA.

(Folytatás.)

És mialatt a Homor családot a bekövetkezett boldogság édes örömmel töltötte el, a község népe lelkesedéssel készülődött arra, hogy szeretetének és ragaszkodásának újra fényes jelét adja.

De ugyanezen idő alatt gyors változáson ment át a Homorné öröme. Mi is történt vele? Azzal az asszonnyal, a ki a hitvesi szeretet örve alatt aknamunkát végzett a férje boldogsága ellen, aki egész életét, minden óráját csaknem minden percét fondorlatokkal töltötte el.

Ahogy nejevé lett annak a jellemes, nemes szívű, a község és a környék lakói által olyan mély szeretettel körülvett embernek, egy gondolat bántotta folyton. — Egyedüli urává lenni a radványi nábob vagyónának. Mindig csak attól tartott, hogy ez a reménye nem sikerül, hajótörést szenved, ha egyszer majd haza jön a Homor fia. Az volt hát az első lépése, hogy gyermeket elszakítsa az apától. Házasság életük során előre örvendezett diadalának, mikor a gondviselés visszavezette Margitot és az anyát Homorhoz. Akkor már kétségbeesett munkát végzett. Megkísérelt mindent, amit csak a diadal reményében kigondolhatott, de nem sikerült neki semmi.

Mikor Verától is megtudta, hogy a mérnök milyen szándékkal jött Radványra, ő küldte sietve Verát az olajjával, mert tartott attól, hogy a mérnök buzgólkodásával még bekövetkezik, ami be is következett.

Mikor Verát a békebiztosításával utra eresztette, megkönnyebbült a szíve s gyönyörűséggel suttopta:

— Mégis enyém a diadal!

(Folyt. köv.)

SZINLAP.

Ma, kedden, „B” bérletben:

A létért való küzdelem.

Színmű 5 felvonásban. Irta: Daudet Alphonse.

Fordította: Ambrus Vilma.

S Z E M É L Y E K:

Vaillant, postatiszt	—	—	Bartha.
Astier Pál, képviselő	—	—	Komjáthy.
Chemineau, ügyvédsegőd	—	—	Tanay F.
Gróf Adriani	—	—	Tóth Elek.
Caussade Antonin, vegyész	—	—	Szacsvay.
Lortige, Astier titkárja	—	—	Rubos A.
Heurtebise, házfel. Osseauxban ifj.	—	—	Szathmáry.
Mária Antonia, volt Padoványi herceguő, most Astier neje	—	—	Komjáthyne
A tábornagné	—	—	F. Csizgaházi
De Seleny Eszter	—	—	Fái F.
Lydie, Vaillant leánya	—	—	Szabó I.
De Fedor grónfé	—	—	Kiss Irén.
Jegyző	—	—	Püspöky.

Holnap, „C” bérletben:

Az állatszselidítőnő.

Énekes vigjáték 3 felvonásban.

94.

1900.

Pályázati hirdetmény.

Debreczen szab. kir. város törvényhatóságának folyó évi márczius havi rendes közgyűlésén egy polgári biztosi állás fog választás útján betölteni, amely állás évi 1400 korona fizetés és 200 korona lakáspénzből álló javadalmazással van egybekötve.

Felhívtnak az ezen állásra pályázni kívánók, hogy kérvényeket hozzám, mint a kijelölt választmány elnökéhez, legkésőbb folyó évi márczius hó 15-ig annyal is inkább benyújtsák, mert a később érkező kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Debreczen, 1900, február 8.

Gróf Degenfeld József.

Regény-olvasóink figyelmébe!

Mindazokat, a kik a Than Gyula

„RADVÁNYI TÜNDÉR”

ezimű regényének füzetes kiadását meg akarják szerezni, tisztelettel kérjük, hogy a mellékelt „Megrendelő jegyet” aláírni s azt lapunk kiadóhivatalába, főtér Biedermann palota, beküldeni sziveskedjenek.

A regény tiz krajczáros füzetekben jelenik meg.

Megrendelő lap.

Alulirottjézennel megrendelem a „Debreczeni Ujság” kiadásában megjelenő „Radványi tündér” ezimű regényt

Név.....

Utcza.....

Házszám.....

MIHALOVITS-féle
HARMAT-CRÉME
arczsépitő kenőcs.

- A Harmat-Créme** a legjobb arczsépitő s kézbőrápoló kenőcs, mely üdévé, puhává, fehérré teszi az arcz bőrt.
A Harmat-Créme sem ólmot, sem higanyt nem tartalmaz s teljesen ártalmatlan hatása.
A Harmat-Créme nappal is használható, miután nem zsiros s a pudert kitűnően állja.
A Harmat-Créme nem teszi fényessé az arczot s fehériti a bőrt.
A Harmat-Créme kiváló jó mindennemű bőrbajoknál; pattanások s mitesszerek (bóratkák) elmulasztására, napégette s szélkifujt arcznál s kéznél.
A Harmat-Créme teljesen zsirtalan, habszerű, jóillatú arczkenőcs egy tégelyének ára egy korona.
A Harmat-Szappan, mely a Créme hatását fokozza, darabonként 35 kr.

Főraktár a készítő **Mihálovits I.** gyógy-szerésznél **DEBRECZENBEN.**

— A híres —
Haldek-féle
ELIT-MAGVAK

u. m. 95% csiraképeségű

Oberndorfi-répmag

99 1/2% tisztaságú

lucerna-mag stb.

jutányos áron kaphatók.

Haldek mag-nagykereskedésében József Őcs. és kir. Fensége udvari szállítójánál Budapesten, Károly körút 9. s a vidéken minden jobb üzletben, mely magot tart.

A cég debreczeni képviselője **Konrád L.** ur Arany János-utca 28. sz.

Elköltözés miatt

A gróf Degenfeld-tér, Csapó-utca sarkán levő üzletemben a raktáron levő

vászon-, szövet- és rövidaru

készletemet, melyre leszállított áron árusítom, melyre a tisztelt vevő közönség figyelmét felkérem. Maradok teljes tisztelettel

Kövér Imre.

882.

1900.

Árverési hirdetményi kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Borbély Mária és társai végrehajthatóknak Borbély Margit B. Kiss Károlyné elleni végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényszék és a derecskei kir. járásbíróóság területén levő, a derecskei 3728. sz. sz. j. k. v. b. n. A+1. sz. 1263/6. hrsz. számú felvett ház- és beltelekre egészben 800 koronában megállapított kikiáltási árban a végrehajtási árverés elrendeltetvén, annak foganatosítására határidőül az 1900. évi Május hó 7-ik napjának délelőtti 9 órája Derecske községéhez ki-tűzttetett.

Kikiáltási ár a becsár, azonban az árverésre kitett ingatlan szükség esetében a kikiáltási áron alól is el fog adatni.

Az árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírban letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt a kiküldöttnek átadni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a kir. törvényszék mint tkvi hatóságnál és Derecske község előjáróságánál tekinthetők meg.

Kelt Debreczenben, a kir. törvényszék, mint tkvi hatóságnál, 1900. évi február hó 6-án.

Harsányi,
kir. törv. bíró.

◀ Hirdetéseket jutányos áron vesz fel a kiadóhivatal. ▶

A Közgazdasági Bank Részvénytársaság

VII. évi rendes közgyűlést

1900. évi február hó 25-én, délelőtt 11 órakor tartja meg

Debreczenben, a Kereskedő Társulat háza disztermében,

melyre a t. részvényesek azon figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy az alapszabályok értelmében a közgyűlésen jogaikat csak úgy gyakorolhatják, ha részvényeiket a közgyűlés előtt legalább három nappal a társulat pénztáránál, vagy Budapesten a Magyar Ipar- és Kereskedelmi banknál leteszik.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság évi jelentése a lefolyt 1899. évi üzletről.
 2. A felügyelő-bizottság jelentése s ennek kapcsán
 3. Határozathozatal a múlt évi nyereség felosztására és az igazgatóság e tárgyban indítványára vonatkozólag.
 4. Határozathozatal a felmentvény megadása tárgyában.
 5. Az igazgatóságból sorrend szerint kilépett 2 igazgatósági tag helyének 3 évre leendő betöltése.
 6. Egy felügyelő-bizottsági póttag s esetleg egy felügyelő-bizottsági rendes tag választása 2 évre.
 7. Az igazgató tanácsból sorrend szerint kilépett 6 tag helyének 3 évre, esetleg az igazgatóságba, vagy felügyelő-bizottságba beválasztandó egy tanács tag helyének 1 évre leendő betöltése.
- Debreczen, 1900. évi február hó 8-án tartott ülésünkből

Az igazgatóság.

Jegyzet. Az évi mérleg, valamint az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése 8 nappal a közgyűlés előtt a társulat irodájában a részvényesek rendelkezésére áll.

Debreczen, 1900. Nyomatott a város könyvnyomdájában.